

Divadlo po roce 1945

Na základě nařízení o totálním nasazení došlo v září roku 1944 k uzavření Městského divadla v Opavě, jehož existence trvala téměř sto čtyřicet let a které se do doby ukončení provozu prezentovalo převážně jako německá scéna, hrála se tvorba německých a italských skladatelů, na úkor tvorby českých umělců.

Ačkoli bylo město v průběhu druhé světové války značně poničeno, divadelní budova zůstala zachována. Další ránou pro divadelní scénu byl požár, který zachvátil budovu divadla 26. 4. 1945, příčiny požáru se dosud nepodařilo s určitostí prokázat. Poválečný život města se velmi těžce dostával do obvyklých kolejí, ale již po pěti měsících od osvobození Opavy zahájilo pravidelný provoz Slezské národní divadlo, které navázalo na německý model skládající se z činohry, opery, operety a baletu. Jednotlivé soubory nastudovaly a následně prezentovaly díla slavných autorů, například Karla Čapka, Oskara Nedbala, Leo De-libese a Bedřicha Smetanu, jehož *Prodaná nevěsta* se stala zahajovacím operním představením. Rozbouřené poměry způsobené únorem 1948 se nepříznivě projevovaly také v chodu opavského divadla, soubory nefungovaly příliš kvalitně, ale i přesto zde působilo několik významných osobností, z nichž lze zmínit ředitele divadla Oskara Linharta nebo tenoristu Jiřího Zahradníčka. Původně třísouborový formát divadelní produkce byl z důvodu provozně neúnosné situace nahrazen dvousouborovým for-

Poválečná léta se negativně podepsala i na chodu divadla. Foto: staraopava.cz

mátém skládajícím se pouze z opery a činohry, přestal fungovat baletní soubor. Ideologické poměry nastupujícího socialismu se postupně začaly promítat do divadelní tvorby, zejména repertoár činohry byl značně ovlivněn tvorbou v socialistickém duchu, pouze sporadicky se hrála historická klasika nebo např. díla Shakespeara. Až 60. léta znamenala postupný odklop od idejí proklamovaných socialismem a tvůrčí uvolnění pro divadelní soubory. V průběhu divadelní sezóny v rozmezí let 1957-58 bylo divadlo přejmenováno na Slezské divadlo Zdeňka Nejedlého. Následně období normalizace let 70. nepřinesla opavská divadelní scéna nic převratného, operní soubor se potýkal s existenčními problémy

a soubory byly ve značné míře personálně závislé na hostování cizích umělců, kteří zde ochotně vypomáhali. Novinkou opavského života bylo zřízení Divadelního klubu na Rybím trhu v roce 1984, kde se hrála netradiční divadelní představení. V období sametové revoluce roku 1989 divadlo organizovalo mítinky s občany města a přestalo hrát.

Rovněž samotná budova znamenala v poválečné době několik architektonicky významných změn. První rozsáhlejší opravy byly započaty již po roce 1945. Původně renesanční styl fasády nahradil v roce 1948 styl socialistické architektury, což nezůstalo bez negativních ohlasů. Své původní renesanční podoby a celkového architektonického sladení

se divadlo dočkalo až v průběhu let 1990 až 1992. Rozsáhlejších úprav se divadlu dostalo v roce 1955 – 1957, kdy vzhledem k zachovalému interiéru, také započalo jednání o zařazení budovy Slezského divadla do celostátního seznamu památkových objektů. Rozsáhlá etapa generální rekonstrukce však byla započata až v roce 1986, kdy se během průzkumu pro plánovanou přestavbu jevištní technologie zjistilo, že celá stavba divadla je již nevyhovující. V roce 1990 byl zaveden název Slezské divadlo. Další etapa nové divadelní práce ve zrekonstruované budově byla zahájena premiérou opery *Její Pastorkyňa* Leoše Janáčka v roce 1992.

Lenka Riemlová